

Färöarnas fyrar är intressanta, men svårtillgängliga

Ulf Wade A:son

Fyren Bordan på ön Nolsöy

Äventyraren Aina Cederholms besök för 80 år sedan talar man fortfarande om på Färöarna

En sommardag år 1933 siktade en fiskare i hamnen på Fugloy en öppen motorbåt med utombordare. Det var äventyraren Aina Cederholm som ensam styrde sin båt *"Rospiggen"* från Sverige till de nordligaste öarna på Färöarna, en sjöresa på drygt 70 timmar. Hon såg fyren Bispen på Fugloy som står högt uppe på klippön, men fortsatte med båten genom Nordepil och steg i land på ön Bordoy.

Äventyraren Aina Cederholm fortsatte sin resa via Grönland och var på väg till Amerika, men isberg och packis var mäktigare än Ainas lilla båt. Hon insåg till slut att det bästa alternativet var att vända tillbaka. Helt utmattad och ut-

svulten kom hon åter till Grönland efter 19 extremt tuffa dagar till havs.

Aina Cederholms båtfärder är väl kända på Färöarna och hennes båt finns på museet i Klaksvik som ligger på ön Bordoy. Efter sina äventyr till sjöss var Aina bosatt på Bordoy några år och startade där bl.a. en vävskola.

År 1980 blev Aina Cederholm känd även här i Sverige när hon medverkade i Lasse Holmqvists tv-program, *"Här är ditt liv"*. Hon har själv skildrat sina upplevelser till sjöss i sin bok från år 1939, *"Som sjöloffare på Atlanten"*. Ainas äventyr finns också att läsa om i William Rigmarks bok från år 1979, *"Världshavens vagabond"*.

Bordans fyrlins, den största i hela Europa

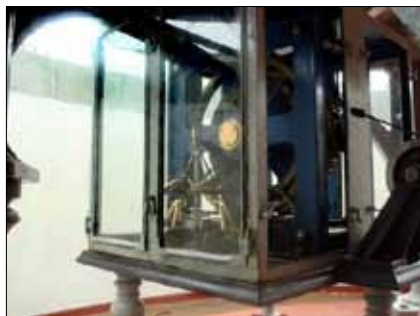
Sagolika vyer välkomnade mig vid ankomsten till Färöarna

Jag valde en snabbare och en betydligt mindre krävande resa till Färöarna. Flyg från Kastrup i Köpenhamn till Vagar med Färöarnas eget flygbolag Atlantic Airways, en flygresor på 1 timme och 50 minuter. När jag landade denna förmiddag var det dimmigt och +11 grader. Golfströmmen gör att det på Färöarna knappast blir varmare än +14-15 grader på sommaren och sällan köldgrader på vintern. Vädret kan skifta snabbt vilket jag fick uppleva under min vistelse på den natursköna ögruppen i Nordatlanten.

Bussresan från flygplatsen i Vagar till Torshavn på ön Streymoy tar knappt en timme. Mellan öarna åker man genom en tunnel som är nästan 5 km lång. När tunneln är passerad hade dimman lättat och jag skådar en fantastiskt vacker vy. Öppna vidder med rik grönska, men utan träd. Från de mer höglänta delarna av vägen slingrar sig regnvattnet kraftfullt från bergen. Fären går och betar i dikesrenen och trafiken rör sig lugnt framåt utan stress. Ett för ögat njutbart sceneri välkomnar mig till Färöarna.

Fyrlampor på Bordan

Maskineriet på Bordan

Mitt planerade besök till fyren Bordan på Nolsöy

*Fyren i inloppet till
Torshavn*

När bussen närmade sig Torshavn börjar dimman att tätna. Sikten är begränsad till några få meter. Jag förundras över hur bussföraren och övrig trafik kan ta sig fram i staden i den täta dimman. Vädret är oberäkneligt på Färöarna och jag inser att det inte är möjligt att besöka fyren på Nolsöy denna dag. För att komma till fyren Bordan på Nolsöy är det först färja från Torshavn som tar 20 minuter. Därefter en vandring i starkt stigande terräng över höglandet på små slingrande stigar. En vandring som tar drygt 3 timmar i vardera riktningen.

Den mytomspunna fyren på Nolsöy som varnat sjöfarare på väg till Torshavns hamn i drygt 125 år har en av världens största kvarvarande aktiva linser, en hyperradial lins 2660 mm i bredd. Linsen som är tillverkad av Barbier installerades år 1893. Den är 2880 mm hög och väger 4 ton.

Följande dag skulle jag besöka ön Mykines, men tidigt på morgonen hann jag ändå med en snabbtur med båt för att få se fyren Bordan från sjösidan.

Efter min hemkomst har jag haft tät e-mail kommunikation och några telefonsamtal med mina nyvunna vänner på Färöarna. De människor jag mötte under mitt besök har varit mycket tillmötesgående och gjort allt för att ge mig bil-

der, kontakter och mer kunskap om fyren Bordan på Nolsöy.

Jag har nu även frimärken och ett 20-kronors mynt med fyren på och fått kontakt med en fyrvaktarson som växt upp ute vid fyren Bordan.

Bordans fyr

Inne i linsen på Bordan

Fyren på Mykines, Färöarnas västligaste utpost

En krävande vandring för att nå till Färöarnas västligaste utpost

Båtresan från Vagar till ön Mykines tog en timme och ute i havet såg jag flera vackra klippformationer som blev bra fotoobjekt. Havet har storhet och styrka, men båten tog sig lugnt in i naturhamnen på Mykines. På klippväggarna vid hamnen häckar stormfågel och den tre-tåiga måsen. En brant trappa leder upp till öns by. Många krävande steg.

Vandringen ut till fyren tog mig två timmar. Första delen av vandringen gick brant uppför i det gröna gräset och därefter följde jag den upptrampade stigen som leder ut till fyrområdet. Det är branta stup längs stigen så det gäller att trampa rätt. Längs stigen är det gott om lunnefåglar. Honorna ruvar på ägg i små jordhålor medan hannarna radar upp sig i gräset och på klipporna när de inte är ute i havet för att söka föda. När jag närmar mig fyren ser jag också en koloni med havssulor. En ganska stor fågel med långa spetsiga vingar. Havssulorna gör täta turer ner mot havet för att finna sin favoritföda, makrill.

Fyren på Mykines byggdes redan år 1909 och står kraftigt stagad för att kunna stå emot Nordsjöns hårda väder. Vandringen tillbaka till båten gick lite snabbare, men det är ju krävande för både ben och knän även när det går utför. På båten tillbaka kan jag konstatera att det är många olika nationaliteter som finner intresse i att besöka den vackra klippön Mykines.

Lunnefåglar på Mykines

Klippformationer på väg till Mykines

Två svenskättlingar från Minnesota i USA, ett par från Spanien, samt en entusiastisk fågelskådare från England.

Min erfarenhet från detta korta besök på Färöarna är att jag måste ha gott om tid och bra väder för att hinna med allt det som jag planerat. De kontakter jag skapade under besöket har gett mig möjlighet till ett riktigt intressant besök

i fyren Bordan på Nolsoy, men jag har också fått många andra tips som gör att jag snart vill återvända till denna sago-
lika ögrupp ute i Nordatlanten.

Färöarna som är en ögrupp med 18 mindre öar är ett bra besöksmål för alla de turister som sett det mesta och som tröttnat på Sydeuropas charterdestinationer, men älskar det oexploaterade.

Mykines by